

NOVININE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrsko Slovence.
PRIHÁJA VSAKO NEDELO.

Cena Novin je na leto vsakoml na njegov naslov 6 K.
Skúpno v edno fare . . . . . 4 K.
Cena Novin v Ameriko je na leto . . . . . 12 K.
Cena ednoga droboa je doma 6 fterov.

VREDNIK :

KLEKL JOŽEF

vp. pleb. v Crensovolh, CSERFOLD, Zalamegye.
K tomu se more pošilati naročnice i vsi dopisi, ne
pa v tiskarno.

Vsi naročniki tak domači kak ameriškanski
dobijo k NOVINAM brezplačno vsaki mesec
„Marijin List“ i na konci leta „Kalendar
Srca Jezusovoga.“

Krivice špan.

Od njega je guč v denšnjem evan-
geliumi. Pa ga Jezuš pohváli. Ne záto,
ka bí njegovo delo hválo, nego záto,
ka je bio čeden za sebe. Samo na
telko nam Jezuš pred oči postavla krí-
vice špána, na kelko je potrebno nam
spreviditi, ka smo nespametni, kda se
ne skrbimo za našo príhodnost. Za-
kaj? Záto, ár se za príhodnost brezí
krivice túdi lahko skrbimo pa smo se
túdi dúžni skrbeti.

Neščemo zdaj eti od tíste príhod-
nosti písati, štero z drúgov rečjov za
vekívečnost zovémo, líki od tíste, za
štero se vsaki človek eti na zemli
túdi dužen skrbeti.

Delo tak stojí, ka pečení golob malo
komi v lampe zletí, líki vsaki človek
se sám more skrbeti, či šče živeti; pa
kem bole de svet naprej šo, tem žmeče
do živeli lahkoživci, či ne z tolvajije.
Svet pa napredúje, národ se povno-
záva, vsakí dén se nove prílike zmí-
slijo, štere národe blíže prikapčijo vkúp
pa príde čas, ka ljudje pár dnévov
prídejo z ednoga dela svetá v drúgoga.
Te se po tom nadigne trgovino, obrtíja,
rokodelstvo, mí mo pa sedeli doma
pri péči pa mo nojté grízli od gláda,
ár nam zemla ne dojde, se razdelí na
mále žlake pa nas ne bode mogla več
hrániti, kak nas je dozdej.

Lepo je, ka mí Slovenci líbimo do-
máče ognjíšče pa se ne dámo vkraj
od njega. Ešče bí pa lepše bílo, či nas
nevole ne bi prísiljávale hoditi okolí
po Vogrskom, v Slavonijo pa celo
v Ameriko. Pa zakaj je to? Záto, ár
si ne vemo domáčega ognjíšča prav
zozídati. Tú doma vsakí šče polodela-
vec, kmet ostáti, kak je bío njegov
oča. Z toga príde síromaštvo pa ván-
šanje po svetí za krúhom. Domáči pa
či morejo kaj rédíti dátí, či májo kaj
k odaji, či njím potrebno kaj kúpiti,

vsíkdár s tújinci, s príšlekami morejo
to opraviti, ár domáčega človeka nei-
májo, šteri bí kaj takšega razmo. Naš
človek te íde na meštíjo, te začne
krémo, alí trgovíno, kda je z vérstvom
na níkoj príseo. Pa si te v tom svojem
novom stání rávno tak ne vé pomoči,
kak si je prle ne znao vu gospodar-
ství, ár neima potrebníh peněz, z šte-
rími bí svoje novo delo začno. Brezí
toga pa začétek ne íde. To je eden
zrok, zakaj naši ljudje vu takšem
nemro naprej prídi.

Ne písemo za stáre, líki za dečáke,
šteri so doma pa za njihove staríše:
Meštíjo pa trgovíno se more dúga leta
véti, rávno tak, kak polodelstvo. Níšče
je ne naednok kosec, níti oráč, níšče
ne živinorejec i konjár pa rávno tak
níšče nemre grataí od ednoga dnéva
do drúgoga trgovec, alí mešter.

Za to naša deca neídejo na meštíje.
Kda je 12 let staro, te íde na repo
pa prínesé oči 60 koron vsako leto,
sí zapráví mládo zdrávje, raztrga obleke
za sto koron vredností pa z dúšov
túdi malokda príde z takšov domo,
kak je tá odíšlo. Pa to vse za 60—80
koron. Či bí je pa oča dao k pošte-
nomi meští vu svojoj vési, alí vu
blízanjoj okolíci, bí njemí večér vsík-
dár domo príšlo — malo kaj bí ga
zaprva koštalo, líki sledkar bí desét-
krát telko slúžilo kak zdaj, ka na-
slednje drúgo nevé, kak repo okápatí
pa povrsla síkatí v Slavoniji do svo-
jega šestdesétoga leta.

Alí nam je ne potrebno več me-
štrov? Črevlarov prej dosta mámo pa
či odneséš k ednomí obúteo, za 2—3
tjedne jo nazáj dobíš. Stolarov vse
puno? Pa či ščeš omár dobíti za hčer,
kda se žení, njoj moreš prle oprositi,
kak na svet príde. Neščemo z tem me-
štrov razžaliti, líki tak je, ka tej, kí
so, so puní dela pa ne zadolejo. Kde
so naši starínski kováče, kolárje, pin-

tarje, stolarje kde so šporarje, glázarje,
kúžnarje, tkálci, sabolje, vozárje? Ne
bí z teh vu vsakoj vési lahko dobro
žívo konči eden, z ovíh drúgih pa po
desét pa tresetí túdi, či je njihova
meštíja bole ískana?

Dečáče, vám písemo: Ite na me-
štíje. Dvakrát telko národa bí šče ží-
velo eti, či bí domáče sínú melí za
dobro meštre i trgovce, ka ne bí po-
trební bíli okolí hoditi po svetí kúpú-
vat tísto, ka se domá túdi lahko do-

Pétdvajsti letnica vlč. g. Bednarik Rudolfa, gornjelendavskoga plebanoša

Kak tihi vetrič v večernom mraku
ne dela drúgo, kak boža lice rož,
hladi i krepča vtrújenoga delavca za-
tem se pa skrije med listje drevja
i pomali preminé, ravnotakše tiho,
krotko, blagodejno je pastirstvo tistoga
dobroga, v dúhi Srca Jezusovoga živo-
čega dúhovnika, koga se spominjamo.
Bednarik Rudolf, gradški plebanoš so
té. Té mesec 15. so postali pred 25
leti po pokladanji rok višjega pastira
sluga Jezusov i vseh 25 let velike
trúde i težave posvetili v hasek slo-
venskoga ljudstva. Zaistino brez olej-
šanja sama težava je bilo njihovo dú-
hovno pastirstvo. Bili so samo na ve-
likih, teških mestah za kaplana: v Čren-
sovcih i Beltincih tri leta, zatem pa
dvadvajseti let kak kaplan i plivanuš
pri Gradi. Ki zna, kaj je brežna Gor-
nja Lendava ali Grad, ki zna, ka je
tam pét jezero dúš v desetih občinah
po bregah raztepeno, ki zna, ka se
tam sprevod i spoved vse peški oprá-
vlja, ki zna, ka je tam ves, štera je
od cerkvi 11 kilometrov oddaljena i ka
dúhovnik samo pri ednom cerkvenom
opravili pet vür hoda more peški na-
praviti, tisti bo zarazmo trúde, štere
so prestali požrtvovalnost, štero so

kazeli zasluge, štere so si zaslužili g. Bednarik v 22 letah, celo, če k tomi premisli še to, pa so večkrat sami brez kaplana bili.

Tiho, kak tiha rosa, ali tem bole sadonosno so delali med Slovenci oni rojeni Slovak. Novo življenje so vpelali med Goričance, pripelali so je k Mariji i po njej k Jezusi. Vpelali so bratovčino rožnovensko, škapulersko, oltarskoga Svetstva, Tretji red sv. Franciška, katoličansko ljüdozavezo i zdaj na spomin i v zahvalnost, ka jih je sladko Srce Jezusovo v vseh 25 letah pastirovanja z svojim dühom napunjavalo, bratovščino Srca Jezusovoga vpelavajo. Starodavna Marijina cerkev se je pod njihovov rokov tüdi ne v ednoj reči ponovila i olepšala. Začeli so tüdi gibanje za povekšanje cerkvi, kaj je pri Gradi zaistino krvavo potrebno. V düše vernikov so cepili z svojim krotkim dühom pravo pobožnost, štera je rodila mnogo-vnogo lepoga sada.

Zdaj obhajajo zahvalni spomin, radostni spomin, ka so vredni bili 25 let nositi Gospodov teški križ mirno, zadovoljno. Zdaj se veselijo, ka so njim kotrige opešali v iskanji Jezusovih ovčic. Zdaj jih napunjava radost, kda si v dühi prebrodijo dvajsetih petih let mraz i vročino prestano v Gospodovih goricah. Veselijo se i mi ž njimi vred. Čeravno so tiho opravili svoj 25-letni jubilej, glasen je bio té v nebi pred Bogom i v srci dobrih farnikov, dühovnikov, poznancov, vu srci dobrih starišov, oče i matere pa sestré, šteri so se včakali srebrne meše svojega sina i brata.

I kda se veselimo z vani, prečastiti g., naš Slavljeneč, vam iz toga od radosti kipečega srca ponüdimo en mali spomin: molili in prečiščevali se bomo za vas, naj vas sladko Srce Jezusovo okrepi i obdrži še dugo med nami vam na vekšo večno plačo, nam pa na düšno zveličanje. Živio na vnoga leta!

Vrednik.

Bojna.

Kak smo ze poročili eti, na Rusu-**skom** so se prvoga toga meseca znova bojne začnole. Ne záto, kak či bi ruski národ tak preveč zelen bio boja, liki záto, ár je novi ruski ministerium na vajati Angležov pa more bogati njé, či ščé oblást obdržati. Najvékši napádi ruski so bili med *Zloczowom* i *Brzežanami*, kde so prvi dén nikaj malo naprej prišli, dokeč so jih ne naše reserve stavile. Vés *Konjuhi* so vroke dobili. Pri *Stanislávi* so tüdi na déa prvi napádov 12 kilometrov naprej prišli na širini 16 kilometrov. Tü so je stavili naši regementi, med šterimi

je posebno hválo dobo od vojvodstva i krála 83. pešpolk, vu šterom naši železni Slovenci slüžijo.

Té mále napredke vsaki dobi prvi dén, dokeč protivnik ne ve, kde ščé napád vövpelati, liki kak se nam vidi, dale ne bodo mogli.

Odsposi na **Romanskoj** fronti se tüdi močno giblejo, tam de se naskori tüdi začinjalo.

V **Macedonii** je strelanje zdaj malo henjalo, ka je dozdajšnji francuski vojvoda Sarraill domo odišeo pa na mesto njega eden Grk prevzéo voditelstvo.

Na **Taljanskem** se stráže i patrolje iščejo. Znamenje novoga nakanenja za napáde. — Na **Francuskem** boji trpijo z preminjavajočov srečov na celoj severnoj liniji.

Na **morji** so naši ivánščeká meseca više million tonn vtopili neprijátelom. Či de tak dale šlo, te ne bodo dugo močni.

Mir.

Mir se nam tak vidi, kak či bi malo dale odišeo od nás, pa je, mislimo, tak ž njim, kak z deždžom, šteroga smo dugo čakali, pa nam je samo naednok náglo tü bio.

Socijaldemokráte so ga ne napravili. Zdaj nam z drügh držánj glásijo, ka naši neprijátelje namenijo okoli sredine toga meseca na Francuskom v Parisi pogovor držati od mira, sledkar pa na Angležkom v Londoni. Pa te bi njihovi voditelje vöpovedali, kakši mir želejo. Što je zná, Bog sám, jeli njim je že pamet prišla, ali pa ešče itak to v glávi májo, ka tečas ne henjajo, dokeč, kak právijó, nás z cela ne vničijo.

Dom i svet. — Glási.

Zračni boj. Nemška letala so napadnola Angležko glavno mesto London. Mrtvih je 41, ranjenih pa 141. Dve letali so Angleži dolstrelili. — Angleži so pa napadnoli Köln i Essen, nemška mesta i drüge krajine. Kvara je malo. Angleži pišejo, ka je to najvekši nemški napad bio i so se nemški letalci nezmerno junaško obnašali, nisiko so leteli i nikaj ne marali na strelanje topov.

Nemško. Nemški socialistov menjšina se je poravnala z ruskimi socialisti na pogoje mira gledoč. Vsi zahtevajo mir brez odškodnine i naj vsaki narod sam določi svoje ravnanje.

Slovo vzemejo: *Forjanič* Ferenc z *Motovilec*, *Tanacek* Karol z *Vadarec* huzára.

Kitajsko. Casar je odstopo. Kitajsko je znova ljüdovlada. Novi predsednik je *Tang-Huot-Cang*.

Kotli za žganje so pobrani. Samo eden kotel bo zdaj v *Soboti*, kje se slivovica, drožjenica itd. lahko da napraviti.

Novine in Marijin List redno vdblám, štero me prav veseli. Komaj čakam soboto, te den redno pride Novine

i mi kaj düšne tolažbe i novoga prinesejo z našega ljüboga domačega kraja sem vö na široko Adrijsko Morje. Ob ednim tüdi nezračunano pozdravov pošilam vsem ljüdim prijatom i poznancom po raznih bojiščah. Daj nam G. Bog, ka bi se za kratek čas zdravi i veseli povrnoli nazaj v svoj domači kraj, šteroga smo pred dugimi letami mogli zapüstiti.“ *Prša* Franc, mornar na Njih. vlč. ladji „*Radetzky*.“

„Vse je vküp zostrelano“ v Galiciji, kje se nahajamo, samo en križ je ostao celi. Sem hodimo molit, moč jemati z britkih peterih ran Jezusovih. Tü se okrepcamo i z ljübeznostjov mislimo na svoj rojstni kraj pa pozdravljamo vse naše drage. Lang Jožef i Magyar Stefan pajdaša z Večeslavca sta tü med nami zakopaniva. Molimo za njidva i mislimo nasé ka i nas zna dojtij njihova usoda.“ *Gomboc* Viktor z Večeslavca, *Domjan* Franc z Kroga, *Kühar* Viktor z Petanec. pešaki 83. pp.

Pobiranja na Petrovo v Beltincih. Na prošnju Rdečega Križa Vogrskih Kronovin se je na Petrovo cela vogrška družaba genola, naj se more vdeležiti gibanja od središča začetoga. Beltinska podružnica Rdečega Križa — kak nam z Beltinec javijo — se je hvalevredno potegnola za to delo; osnovala je odbore za pobiranje doma i v okolici, šteri so deloma z šparavci, deloma z nabiralnimi listi pobirali. Kotrige odbora so z gorečnostjov trüda nepoznajočov prijeli za delo i njihov nesebičen trüd je obrodio tüdi obilen sad, kajti od beltinske podružnice je središče 1322 kor. 46 fil. dobilo. Pobiranja so se vdeležili sledeči smilenoga srca gospodje i gospe: Bašša Ivan pleb. z Bogojine, Graššanovič Olga, Némethy Margeta, Klekl Jožef vp. pl. z Črensovec, Némethy Nellika, Mraz Kolomana gospa, Doma Margeta z Türnišča, Balcz Ilonka, Bayer Roberta gospa, Bürgözdi Adalberta gospa, Bešnjak Irenka, Fekete Blanka i Šarika, Gabriel Margeta, Hobacht Janoša gospa, Kaufman Elza, Monda Gabriella, Kaufman Jožefa, Kelecsényi Alice, Orbán Ilonka, Perényi Ladislava gospa, Szepesy Gustav i gospa, Szócs Elizabeta i Irenka, Vida Štefana gospa, Weisz Štefanija i Zaunfuchs Julia z Beltinec; Feisz Ladislava gospa z Bratonec, Krajčič Maričika z Sr.-Bistrice. — Predsedništvo podružnice se nabiralcom za plemenito, človekoljübnó nevtrüdljivo delo tak v svojem kak v imeni središča i trpečega človečanstva po toj poti tüdi zahvali.

Slovenci v ednoj stotniji. „Naznanjam, ka zdaj mamó slovensko stotnijo. Vse Slovence so nas spravili v edno stotnijo pa še neštore Hrvate i Bošnjake med nas vredili.“ *Grüškovnjak* Štefan poddesetnik 48. pp.

Prepovedano je brez dovoljenja oblasti odpadke od špagovine, obleke, pamuta, z ednov rečjov cote na pošto davati. — Prek mej države je tüdi ne slobodno slive ali slivino mezgo (lekvár) spravlati.

Dvejezero betežaste, siromaške dece z Pešta i njene krajine šče vlada na vesnice spraviti na štiri tjedne. Plača 25 koron za edno dete, ki je vzeme.

Törniške trgovske babe so zvedile, ka je na goričkom malo repnoga semena. Osem se ji vküpe zeme i se pašči tekoče leto julius 8. k Nedeli (Péterhegy) na senje, náj pomore gorčance, ár bi se tó nikak ne bi dostajalo, či bi dolinec gorčanca ne bi pomágao. I té blage düše babe so nasičavale gorčance z repnim semenom po litri za 32 koron. I da so se bojale, ka je žandarje za to pod svojo obrambo vzemejo, so se rano popaščile iz placa i niti za mesto, gde so tržile, ne plačale. Vu svojem vbegi jih 5 že proti Križavci drži, gda se prijaha na konji za njimi berač penez od placa i je terja. Samo od sebe se razmi, ka je berač tū že ne bio zadovolen samo z tistov plačov, kak doma. Babe trgovske, mejte več poštenosti i si ne mislite to, ka od vašega tržtva ne te davale računa pred dobrim Bogom.

Nesreče. Grah Ferenc 8 let star deček je v Martjancih okoli mlatilnoga stroja (mašina) hodo i njemi je te levo roko odtrgao. — V Tešanovcih je Ošláj Ani službenici žaga štiri prste odrezala.

Štirje novi ministri do prinas začasno pomagali državo ravnati. Ta pravda je že sklenjena.

Tiskarne moro znova oddati državi 10% svojih črk ali liter, slov. Te so naime iz olova, šteroga za strlivo porabijo.

Zosmicali so v krčmi Kočar Ferenc, desetnika 83. pp. z Stanjovec. Na sloboščino je v krčmo prišo domo, tū se z pivci posvado i nesrečno obhodo. Spravljen je v sobočko bolnišnico.

Zrnje de se po hižaj rekvireralo, ár vnogi z cepni mlátijo pa potakšem bi se tistim krivica godila, ki z mašinom dajo mlatiti.

Dari. Na podporo *M. Lista i Novini.* Iz *Male Polane:* Kovač Terezia 3 kor., Špilák Ferenc 2 kor., Šömen Martin 2.—, Hozian Bára 2.—, Šernek Franc 1.—, Šernek Štefan 1.—, Škaňč Ivan 1 kor., Dominko Ferenc 1.60, Kostric Jožef 1.50, Györköš Štefan 1.—, Merbuk Štefan 1.—, Düh Pavel 1.—, Merbuk Marko 1.—, Režonja Mihal 1.—, Gjerič Ferenc 1.—, Raščan Marko 1.—, Hozian Jožef 70 f., Hozian Maria 40 f., Gjerič Štefan 60 f., Raščan Jožef 30 f., Hozian Jožef 60 f., Lebar Ferenc 20 f., Šömen Štefan 40 f., Horvat Kaba 60 f., Šömen Marko 40 f., Winčec Peter 40 f., Spilak Štefan 40 f., Spilak Ivan 20 f., Spilak Janoš 40 f., Sernek Ferenc 1 kor., Sernek Marija 1.—. Vkup 29 kor. 70 fil. — Nabrala Sernek Marija. — *Iz fare Gornjelendavske:* *Občina G. Lendava:* Bežan Stevan 3 kor., Farič Jozefa 2.—, Kučer Heurika žena 2.—, Horvat Janoš 2.—, Récek Mikloša žena 2.—, Vrtič Maria 1.—, Wehab Mihal 1.—, Hajdinjak Antonia 2.—, Sukič Kata 1.—, Zelko Maria 1.—, Gomboc Alojzia 1.—, Spilák Júri 1.—, Gumilár Mihal 1.—, Grah Mihala žena 1.—, Bežan Kata 1.—, Kováč Treza 1.—, Grah Klara 1.—, Poklič Jozefa 60 f., Vrtič Štefan 1.—, N. 1. kor. — Ob-

čina: *Vidonec:* Žokš Maria 2.—, Gumilár Maria 2.—, Sukič Jožefa žena 2.—, Spilák Mihala žena 1.—, Spilák Ana 1.—, Spilák Treza 1 kor., Kerec Roza 1.—, Fickó Maria 1.—, Bašša Ana 1.—, Kerec Roza 1.—, Moršič Maria 40 f. — *Občina: Vadarec:* Hüll Maria 4.—, Sukič Mihal 2.—, Kováč Ana 2.—, Sárkány Maria 2.—, Kováč Franciška 1.—, Kováč Roza 1.—, Récek Júrij 1.—, N. 1.—, N. 50 fil. — *Občina: Dolič:* Bunderla Štefan 1.—, Skapér Treza 1.— kor. — *Občina: Kovačovec:* Sestre III. reda 6.—, Mosony Cecilia 1.—. — *Občina: Kusma:* Ropošša Maria 2.—, Fartek Maria 2.—, Borkan Maria 50 fil. — *Občina: Matjašovec:* Godár Maria 3.—, Pelcar Johanna 2.—, Klement Lena 2.—, Ropošša Ana 2.—, Bunderla Treza 1.—, Pelcar Treza 1 kor. — *Občina: Ottovec:* Keréc Jožef 2.—, Keréc Adela 1 kor. — *Občina: Radovec:* Gaber Maria 1.—, Fickó Kata 1 kor. — *Občina: Koprivnik:* Keréc Janoša žena 1.—, Cvörnjek Maria 1 kor., z *Ottovec:* Marič Maria 2.—, z *Vidonec:* Cör Ferenc žena 2.—, z *Gornjih Slaveč:* Sinkó Jozefa 1.—, Grah Maria 40 f., z *Dolnih Slaveč:* Ferko Ana 4 kor., z *Občine Motovilec:* Vukač Gjurja žena 2.—, Gomboc Ferenc žena 2.—, Forjanič Anton 2 kor., z *Vidonec:* Spilák Mihal 8.—, Keréc Žuzana 2 kor., z *Gornje-Lendave:* Semler Peter 3.—, Čontala Jožefa žena 1.—, Spilák Mikloš 2.—, Fickó Ferenc 1.—, Cvörnjek Ferenc 1 kor., z *Vadarec:* Tenáček Ferenc 2.—, Tenáček Ana 1 kor., z *Ottovec:* Slámar Júrij 1.—, z *Doličov:* Perkič Ana 1 kor., jun. 17. in jun 24 offer v cerkvi 64 koron. Vkup 187 kor. 40 fil. — Nabrala preč g. plebanoš i kaplan. Iz globočine srca se zahvalim pa želem od Srca Jezušovoga vse dobro g. nabiratelom i vsem darovnikom. — Vrednik.

Nikše drugo sredstvo,

kaksté se zove i kaksté glasno se ponüta, nema veš zahvalnih pisem i zdravniških priporočitev kak právi dobrodišeči

„ELSA-FLUID“

FELLER V. EUGEN LEKARNAR

more posvedóiti, ka je više 100.000 zahvalnih pisem i zdravniških priporočitev prišlo k njemi za to zanesljivo domače vrastvo.

Kaj vsi hvalijo, dobro more biti !

Fellerov „Elsa-Fluid“ se rábi :

Kak vrastvo za ribanje vsele, kda je močno ribanje potrebno,

Roke, noge, kotrige, po leških potaji delah, pri tržjavi, onemoglosti krepki, friši.

Za vüsta kak dobrodejna reš za zobé i glésnja.

Veti pri vodi za kopanje i mužvanje, se zmes vlijé Oživlja odprávi znoj, desinficitra.

Guti pomaga pri grgranji ée se med vodo zmeša, v mrzlih, mokrih dnévah.

Kožo od nesnage očisti i jo ofriši, poživí.

Vlase krepki, ár kožo na glávi čisti i lúske odstráni.

Staromi i mladomi je prava dobrotá. —

1000-krat se je pokazao dobrodejen i hasnoviten zato v ni ednoj hiši ne sme faliti.

Ništerna kapla ga bolšo i vekšo moč ma, kak solnati vinski alkohol, šteroga nevučeni pripravlja.

V vsakoj družini vnogokrat zna hitro pomagati kak izvrstno vrastvo.

Vzlimi nas čuva od posledie mokrote i zime.

12 mali ali 6 dvojnih ali 2 specialniva glaža franko 7 K 32 f., 24 malih ali 12 dvojnih ali 4 specialne kante franko 12 K 38 fil.. 48 malih ali 24 dvojnih ali 8 specialnih glažov franko že samo 22 K. 72 f. ée se penzi naprej notriposljejo, ali pa po povzetji. Svetuje se, naj se penzi na poštnoj nakaznici naprej notriposljejo, da drugač pošta 12 fil. računa pri povzetji. Ki právi „ELSA - FLUID“ šéé meti, naj jasno naslovi svojo naročitev na :

Feller V. Eugen lekarnar,
Stubica, Centrala 146. (Zagreb žup.)

Vedno pri roki

in vedno taki rabljiv je Fellerov bol lejšajoci, osvežujoci mentolov črtnik proti migreni z znamkov „Elsa.“ štéri stane samo 1 K in se hrani v lesenoj posodici. Lehko se nosi v žepi v damskih torbicah, shrani se lahko povsod. Rabi se skoro nevidno. Nekaj pomez z njim učinkuje dobrdejno, bol lejšajoci, hladače in oživljajoče, Poljski delavci, gorozci itd, ga rabijo za ohladitev pri prehudoj vročini, za priprečenje sunčnoga pika, dame pa proti migreni, glavoboli. Pri pikih žuževk trganje v koži, odstrani, zabranja rdecenje in začenje kože. Stane samo 1 K.

Da se preprečijo ocesne bolezní, slabe oči i dr., rabite ocesno vodo (collyrium). Stane samo 1 K. 40 f. Ti mnogo jezokrat preizkušeni izdelki se narocajo pri lekarnari.

E. V. FELLER, STUBICA,
Centrala br. 146. (Horvatska)

Da se pribranijo poštninski, stroški se lahko narocé zednim še drugi tū priporočani ali splošno znani izdelki. n. pr. močno francosko žganje, cimetove, Hoffmanove kapljice, tucat stane samo 4 K 30 f. s zavijanjom in poštninov 2 K 30 f. več dalje švedske kapljice, Balzamova tinktura itd. enako tūdi vse pomade za lica, za lase, vsake vrste čaj, prsni, topeci tej, (čaj). kitajski čaj vsakovrstni strupi, prsni sirup, prašek proti kašlji, jedilni prašek in vse druge kapljice, tinkture itd., kak jih pozna lekarniška veda.

100 litrov domače pijače

Elpis! vkrepčevalne, téčne in žejo gaséče si more vsaki sam napraviti za male stroške. ▽ zalogi so: ananas, jaboka, grenadina, maline, muškateška, meta, pomaranče strašnica in višnjá. Neuspeh izkljüčen. Ta domača pijača se pije po leti mrzlo po zimí pa vroče namesto ruma. Snovi z natenčnim navodilom stanejo K 12 poštnine prosto proti povzetji. Za kmetijstva, vekša hišna gospodarstva, delavnice, tovarne i. t. d. je to sredstvo velikanske vrednosti, ker se delavci s tov pijačov okrepčajo ne da bi bili pijani ali pa da bi zgübili na delavskoj zmožnosti

Janez Grolich, drogerija „pri angelju“ Brno šte. 85. Moravsko.

Dogodki z vojne.

To je zaistino lepa smrt!

Že več vür dugo je trpela bitka. Sunce se je že skrilo za goro. Na zemli je nastao mrak. Strojne puške so pa to vse nikaj ne gledale, nego so pokale s šrapneli vred, pa so pri-našale smrt.

V ednom strelnom jarki leži mladi vojak s prestreljenimi prsami. Odihavle si težko. Z vüst njemi teče krv. Roke ma vküper sklenjene ober smrtne rane pa lepo tiho moli.

Njegov tovariš ga opazi, se k njemi nagne pa ga pita: „Priatelj, lejko bi ti mogeo s kem pomagati?“

Ranjenec je odgovoro: „Dragi moj, jaz merjem... merjem za domovino, za krala! Či je to boža vola, te rad merjem... Daj mi sem čislo, tam v telečaki je... čislo, štero mi je dala mati na pot...“

Tivariš je hitro odpro telečak pa je dao čislo svojemi ranjenomi prijateli.

Mirajoči je pobožno küšno križec pa je zatem grgrajoč pravo: „Zdaj že lejko merjem; Jezuš, tebi živem, Jezuš tebi...“

Zgrabo ga je kašel, püstila se njemi je znova krv, oči so postale glažovene pa so se zaprle. Krv njemi je šče en časek tekla z vüst, zatem je pa tüdi to henjalo...

Na nebi je plavao mesec, pa je s svojov bledov svetlobov sveto na prijazen obraz mladoga mrtveca.

*

Pripravljajte se!

Eden stotnik je dobo zapoved, ka bi s svojov česov, gda bi priplezili na nekšo višino, najprle napadno sovražnika. Med potjov je stotnik zapovedao v ednom logi, ka bi malo počivali, pa je opominao vojake:

„Za en četrt vüre bodo že na nas letele sovražne krugle, zato se pripravljajte!“

Nato so vsi vojaki vzeli v roke molitvene knige pa čisla. Nišče je nikaj nej gučao. Vsi so molili.

Nad logom je prebivala globoka smrtna tišina, samo veter je šošnjao pomali med vejkami...

*

Razpetje.

Poleg edne vesničke na Elsaskom so se vršili luti boji med Nemci pa med Francozi. Granate so letale po zraki pa kapale na zemlo. Med sovražniki je stalo zapuščeno pa brezi obrambe edno tri metre visiko kameno razpetje. Ednok je samo priletela edna francoska

granata, je zadela v križ pa ga je podrla. Podro se je pa samo kameni križ, Kristušova podoba pa, štera je bila na ednoga človeka visika, je ostala nepoškodüvana pa je brezi križa stala vujška, kak prle, gda je šče za njov bio križ pa je ona bila na njega pribita.

Ta Kristušova podoba ešče i zdaj stoji tam, roke ma razprestrte pa prosi mir od Oče nebeskoga tistoj okolici pa njenomi lüstvi.

*

Sveto čislo na bojišči.

Človeka do srca genejo tista vnoga lepa pisma, štera pošilajo vojacje z bojišča, pa v šterih pišejo, kak velko zavüpanje majo do Marije, pa kak njim je že Marija večkrat rešila življenje. Zlasti naši slovenski vojacke radi častijo pa na pomoč zezavlejo [Marijo. Poleg Slovincov pa znači globoka vera pa goreča častitev Marije tüdi tirolske vojake.

Poslušajmo, ka piše eden tirolski vojak svojoj materi:

„Jako je lepo, gda večer več naših stotnij moli sveti rožni venec. Včasi molijo tak glasno, ka je častnik more opominati rekoč: Molite bole potihoma, zato ka vas ovači rusi začüjejo pa vam zmešajo molitev.“

Eden častnik pa tüdi piše eta:

„Moji vojacje na bojišči, gda njim dovolim malo počinka, naprej vzemejo čisla, njim eden moli naprej, ovi pa za njim, kak či bi bili doma. Večkrat tüdi mene prosijo, ka bi ž njimi molo.“

Eden vojak je pripovedavao v bolnišnici, ka je on bio 6 mesecov na bojišči, pa je niti ednokrat nej čüo, ka bi što preklinjao, pač pa je čüo moliti večkrat rožnivenec.

Eden drügi vojak, ki je dobo protin pa zdaj leži v bolnišnici, kaže čislo pa edno kruglo z ruskoga šrapnela, pa pripovedavle: „Ta krugla mi je predrla do žepa na telovniki (prusleki), tam se je zadela v čislo pa je je raztrgala, nego meni je nikaj hüda nej včinila.“

Na Rusko-Polskom se je zgodilo, ka je naša edna četa zablodila v ednom velkom logi, pa je nikak nej mogla priti ž njega. Blodili so tak dugo po logi, ka so že nej več znali, v šteri kraj so bili naši, pa v šteri kraj je bio sovražnik. Kak so tak blodili, je je eden vojak opomeno:

„Molimo sveti rožnivenec!“ Kak či bi meli zapovedano, so vsi začnoli moliti... Nej so pa šče zmolili drüge desetine, pa je že prišeo k njim eden mali deček, pa njim je pokazao najbližanjo pot, po šteroj so lejko prišli k svojim.

Edni vojaki ešče dnes pravijo, ka je te deček bio njuv angel, zato ka se je na celoj krajini nej držao nišče, bila je zevsema zapuščena.

*

Od Francozov ponižani — od Nemcov podignjeni.

V edno francosko vesnico so prišli nemški vojacje. Obiskali so tüdi zapuščeno šolsko zidino. Gda so ednok v parmi med ropoterjom rovali, so najšli edno razpetje, štero je prle bilo obešeno v šoli. Brezverska francoska vlada je najmre leta 1908 dala odstraniti razpetja z šol. Nemški vojacje so prinesli s parme zaprašeno razpetje, pa gda so je skrbno zosnajžili, so je obesili v šoli nazaj na svoje staro mesto. Odspodi pod nje so pa napisali v nemškom jeziki:

„To razpetje so Francozi vö z šole vrgli — Nemci so je pa nazaj postavili.“

*

Od Tirolcov.

Eden častnik prve tirolske casarske lovske stotnije je popisao svojoj rodbini eto zgodbico:

Augusta 28. leta 1914 je v Galiciji okoli edne višine bio luti boj. Vojacje, ki so se vojüvali na našoj strani, so proti največksemi vitežtvi i kuraži nej mogli dosegnoti nikšega uspeha, čiravno, ka so že večkrat ponovili bajonetni naskok. Nazadnje odvečara ob pol šestih je prišla ta prva tirolska lovska stotnija, štera je trinajst vür neprestanoma mašerala, nej ka bi si konči ednok kaj odejnola pa se nahranila. Gda so ta prišli, se je v par minutaj zgodilo nekaj takšega, nad kem sam se samo čüdüvao. Stotnije so se same spravljale v vrsto pa so stopale naprej tak kuražno, kak či ne bi bile na bojišči nego doma v vojašnici. Šrapneli, granate so muvile pa fütčkale skoz po logi; nego Tirolce je to nikaj nej znemirjalo. Samo to so kričali: „Naprej!“ „Rusi morejo bežati!“ Eden jarek so vzeli za drüгим, pokeč se je nazadnje nej dalo znamenje na bajonetni napad. Skričalo se je najmire „Hurá!“ Tirolci so osvojüli višino. Zavzeli so 500 rusov pa zaplenili 14 topov i dve strojnivi puški.

Naednok se je samo dalo znamenje k molitvi. Vsi Tirolci so spokapali na kolena, pa so dali hvalo Bogi, ka so dosegnoli tak lepe uspehe. Morem vam povedati, ka je to tak genolo mene pa moje tivariše, ka so se nam vsem zasuzile oči. — Takši so pobožni Tirolci!

